

Raziskovalni projekt bo osvetlil kompleksno realnost produkcije in varovanja dediščine v Triglavskem narodnem parku (TNP). Kot edini narodni park v Sloveniji je TNP središčni kraj slovenske dediščine. Njegov obstoj in vzdrževanje uravnava vrsta državnih in mednarodnih zakonov in konvencij, ki določajo poseben položaj parka in predpisujejo razmerja med parkom in v njem živečimi prebivalci in tudi obiskovalci. Poleg tega je park enkratna kulturna in naravna krajina z obsežnim nizom sestavin kulturne, materialne in nesnovne, dediščine. Te določajo njegovo enkratnost in predstavljajo tako možnosti kakor izzive za prebivalce parka in njegove obiskovalce. Predloženi projekt bo pokazal, kako lahko strateška večprizoriščna etnografska raziskava z uporabo več metod osvetli družbeno vlogo sestava različnih segmentov dediščine. Kako dediščina in dediščine prakse oblikujejo dnevno življenje in razvojna vprašanja v parka in omogočajo in spodbujajo različne kulturne akterje, skupine in ustanove, ki so dnevno vpleteni v življenje parka?

Osrednje razumevanje za raziskavo vloge dediščinskih praks v TNP pri obravnavi kulturne in naravne dediščine temelji na podmeni, da je dediščina kulturni konstrukt. Ko dediščino označimo za konstrukt, mislimo na to, da izraža opredelitve koncepta dediščine. Status dediščine je podeljen določenim fenomenom zaradi posebnega skupnega pomena, ki ga imajo ti fenomeni za družbene skupine. V tem smislu so fenomeni, definirani v kontekstu dediščine, pomemben del kulturne identitete in upravičujejo njeno zaščito pred morebitno ogroženostjo.

Druga razsežnost elementov in krajev dediščine kot kulturnih konstruktov je, da pripis dediščinskega statusa kateremu od kulturnih fenomenov ni avtomatičen, temveč je sam po sebi družbeni proces, rezultat naporov in usklajevanj številnih družbenih akterjev, skupin in ustanov. Ustvarjanje dediščine torej ni preprost nasledek pravne regulacije, ampak je lahko rezultat številnih in različnih dejanj, v katere je lahko vpletena vrsta posameznikov, skupin in ustanov.

Podmena, na kateri temelji projekt, je, da je osredinjenost na te procese ustvarjanja dediščine in vanjo vpletene družbene akterje ključna za pojasnitev posebne kompleksnosti, možnosti in izzivov, ki jih ponuja dediščina TNP. Predložena raziskava se tako osredinja na park in področja dediščine v njem kot sporne točke: pri tem si družbeni akterji dediščinske fenomene na različnih ravneh prisvajajo vsak na svoj poseben način. Raznorodna tvornost in raznorodni dediščinski kompleksi ustvarjajo prostor za možnosti, sodelovanja in spore: poleg tega nenehno ustvarjajo polja napetosti v vsakdanjih praksah ustvarjanja, vzdrževanja in varovanja dediščine. Osredinjenost na številne in prepletene procese ustvarjanja dediščine, ki vključujejo vsak posamičen dediščinski segment, omogoča razgrniti vzajemnosti pomenov, identifikacij in načrtov kakor tudi interakcije med družbenimi akterji.

Zemljevidi pojmovnih mrež glavnih vprašanj, ki si jih zastavljajo deležniki, tj. družbeni akterji, udeleženi v TNP, so podlaga aplikativnemu delu raziskave. Gre najprej za določitev polj, ki generirajo strukturno pogojene konflikte, nato pa za poskus s pomočjo mediacije najti tiste minimalne točke konsenza med deležniki v

Triglavskem narodnem parku, ki bi omogočile ustrežnejše dediščinske prakse.